

Szakály Sándor megmondta, milyen történelmet kell írni

A fiatal nemzedék felvilágosításának, a megélt történelem és a saját történet elmondásának fontosságáról beszéltek a Szovjetunióban Volt Magyar Politikai Foglyok és Kényszermunkások Szervezete (Szorakész) emlékülésének résztvevői szombaton Siófokon. Szakály Sándor, a Veritas Történetkutató Központ igazgatója úgy fogalmazott: "Minden magyar középiskolában, egyetemen oktató tanárnak az a feladata, hogy tisztességes és hiteles magyar történelmet mutasson fel."

Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára a Szorakész 26. országos találkozóján tartott ülés köszöntőjében a 20. század egyik legnagyobb gyalázatának nevezte a Gulágot.

A második világháború utolsó évében "a Vörös Hadsereggel vívott küzdelemben, halottak, romok, meggyalázott nők, elpusztított javak jelezték az úgynevezett győztesek nyomát" - mondta. A szovjet munkatáborokban a málenkij robot hazugságával elhurcolt férfiak, asszonyok, lányok kálváriája kezdődött el, "a magyar holokauszt több mint 800 ezer áldozata és a szovjet Gulág foglyai" a mindennapok poklában szenvedtek - tette hozzá.

Az államtitkár hangsúlyozta: a Szorakésznek még több támogatást kell adni ahhoz, hogy a fiatal nemzedéket ráébressze "a szocializmus hazugságaira, az emberiség és a magyarság ellen elkövetett valós bűnökre".

Menczer Erzsébet, a szervezet elnöke ezt megelőzően arról beszélt, hogy "a még mindig tetten érhető kettős mérce" lebontásához a budapesti Szabadság téren a német megszállás áldozatainak emlékművével szemben a Szovjetunióban volt foglyok emlékére is emlékművet kell állítani.

Szakály Sándor történész, a Veritas Történetkutató Központ igazgatója hozzászólásában azt mondta, hogy "a megélt történelmet kell megírni, és nem az egykoron megírt történelmet tovább adni". Minden magyar középiskolában, egyetemen oktató tanárnak az a feladata, hogy tisztességes és hiteles magyar történelmet mutasson fel - hangoztatta.

Hozzátette: reméli, hogy a Gulág Emlékbizottság jóvoltából a fiatalok tízezrei ismerkednek meg a magyar történelem ezen részével, miután a bizottság jóvoltából számos történelmi film jut el középiskolásokhoz.

A Szabadság térre tervezett emlékművel kapcsolatban kifejtette: a német megszállás, a szovjet "felszabadulás" és a Gulág ugyanakkor a folyamatnak a részei. "Lehet, hogy a tér kevésbé szép, de csak azok ne kapjanak emléket, akik megszenvedték azt a világot? Akik legyőzték, és elhurcolták őket, azoknak ott állhat az emlékmű?" - tette fel a kérdést. Kijelentette: egyetért azzal, hogy függetlenül vallástól és politikai hovatartozástól minden halottnak kijár a tisztelet, de nem biztos, hogy a szovjet emlékműnek ott kell lennie.

Máthé Áron, a Nemzeti Emlékezet Bizottság (NEB) elnökhelyettese úgy fogalmazott: csak az lehet szabad, aki a saját történetét mesélheti el, nekünk magyaroknak pedig nem a saját történetünket mesélték. Szerinte úgy kell a történetünket elmondani, hogy az közép-európai legyen, amelyet röviden úgy foglalt össze, hogy antikommunista történet.

A NEB elnökhelyettese kitért arra is, hogy az 1947-ben halálra ítélt egykori országgyűlési képviselő, Donáth György szobrát, amelyet tiltakozás miatt február 24-én az Üllői úton nem avatták fel, egy másik helyszínen fel kell állítani. A szoborról a vitát le kell folytatni meggyőzéssel, rábeszéléssel meg kell nyerni, és át kell adni - jegyezte meg.

Az ülésen felszólalt a századik évét betöltött Koós Ottó alezredes, aki 1944 és 1955 között volt politikai elítélt a Gulágon, aki személyes élményei alapján idézte fel a kényszermunkatáborok világát, és az ott meghalt áldozatokra emlékezett.

A második világháború alatti és utáni Magyarország területéről mintegy 800 ezer embert hurcolhattak a Szovjetunióba, ahonnan átlagosan 28 hónapos kényszermunka után térhettek haza. A foglyok száma egyes becslések szerint 600-700 ezer lehetett, más becslések szerint számuk elérhette a 900 ezret is.

A túlélők legnagyobb része 1949-re érkezett haza. A kivégzettek, az éhezésben, betegségekben meghaltak száma becslések szerint mintegy 200 ezerre tehető.

2014-ben Szerencsen avattak emlékművet, Budapesten az V. kerületi Honvéd téren található a Gulág áldozatainak 1993-ban felállított emlékköve. A kormány 2015-öt a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékévé nyilvánította, amelyet 2017-ig meghosszabbított.

A Szorakészt a 2011-ben elhunyt Menczer Gusztáv, a Gulagot túlélők egyike alapította 1990-ben. A szervezetnek 470 tagja van, többségük az elhurcoltak özvegyei és gyermekei, mára csak 34-en tartoznak a túlélők közé. A síófoki Erzsébet Szállóban tartott találkozóra mintegy százhuszan jöttek el, kilencen a szovjet börtönök és munkatáborok túlélői közül.